

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-11 - Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, įvertinusi 2022 m. lapkričio 8 d. tarpinstitucinio atstovų pasitarimo metu pateiktas pastabas, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo „Dėl institucijų dalyvavimo priežiūros institucijų asociacijos veikloje“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas teikiamas atsižvelgiant į ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų (toliau - priežiūros institucijos) vadovų siūlomą iniciatyvą - kurti Priežiūros institucijų asociaciją, kaip naują bendradarbiavimo formatą, įvertinus šio tarpinstitucinio bendradarbiavimo tikslus, veiklos sritis ir galimas priežiūros veiklos stiprinimo naudas.

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis 1995 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 3 straipsnio 3 dalimi, kuria nustatoma, kad biudžetinė įstaiga savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu gali įstatymų nustatyta tvarka jungtis į asociacijas, kurių paskirtis – įgyvendinti viešuosius interesus, jeigu toks jungimasis neprieštarauja biudžetinės įstaigos steigimo dokumentams ir veiklos tikslams. Asociacijos steigėjai ar nariai pagal įstatymus ar asociacijos steigimo dokumentus negali perleisti asociacijai biudžetinės įstaigos savininko biudžetinei įstaigai perduoto ar biudžetinės įstaigos įgyto turto.

I. Sprendžiama problema	Nuo ūkio subjektų (verslo) veiklos reguliavimo politikos priklauso, ar yra mažinamos biurokratinės kliūtys, pertekliniai reikalavimai, kita reguliavimo našta ūkio subjektams. Tačiau nemažiau svarbu užtikrinti, kad vykdoma ūkio subjektų veiklos (t.y. teisės aktų reikalavimų laikymosi) priežiūra užtikrintų valstybei svarbių vertybių apsaugą, prisidėtų prie visuomenės gerovės ir ekonominio augimo. Šiuo metu skirtingose veiklos srityse verslo priežiūros funkcijas atlieka 47 priežiūros institucijos¹ ir šiai vykdomai veiklai keliami vis didesni verslo lūkesčiai: mažinti reguliavimo naštą, supaprastinti administravimo procesus, taikyti lengvesnes, aiškesnes procedūras, skatinti skaitmeninių paslaugų prieinamumą, užtikrinti didesnę poreikį bendradarbiavimui ir pan. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2021 m. atlikta kasmetinė ūkio subjektų apklausa² rodo ženkliai kritusį bendrąjį priežiūros institucijų veiklos vertinimą, t.y. palankiai (labai gerai ir gerai) veiklą įvertino

¹ Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašas patvirtintas 2010 m. gegužės 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“

² Daugiau 2021 m. ūkio subjektų apklausos dėl priežiūros institucijų veiklos vertinimo galima rasti <https://eimin.lrv.lt/uploads/eimin/documents/files/Ataskaita'2021.pdf>

	vos 66% verslo atstovų. Nepalankiai vertinami augantys neplaninių patikrinimų skaičiai: 30,5 % vykdytų patikrinimų buvo neplaniniai, net 66,7% neplaninių patikrinimų atvejų baudžiamų pažeidimų nenustatyta, o tai signalizuoja, kad priežiūros institucijose dar labai vangiai taikomas verslo rizikos vertinimas, į didžiąją dalį gautų skundų, pranešimų reaguojama atliekant neplaninį patikrinimą. Tik 42 % patikrinimų atliekami iš anksto apie juos informuojant, dar apie 30% patikrinimų atliekami nenaudojant kontroliniais klausimynais, dėl ko verslas praranda galimybę iš anksto pasirengti būsimam patikrinimui: suplanuoti vidinius procesus, žmogiškuosius išteklius, pasirengti patikrinimui reikalingus dokumentus ir taip sutrumpinti patikrinimo laiką, sumažinti verslui tenkančią patikrinimo naštą. Poreikį tobulinti verslo priežiūros procesus, skatinti pažangių priemonių diegimą, stiprinti darbuotojų bendrąsias veiklos administravimo bei specialiąsias kompetencijas rodo ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atliekamas Priežiūros institucijų veiklos pažangumo vertinimo tyrimas – Švieslentė³. Nors lyginant 2018 m. ir 2020 m. tyrimo rezultatus, matyti teigiamas pokytis institucijų veikloje, tačiau jis ne toks spartus, kaip tikimasi. Esminės priežiūros veiklos sritys, reikalaujančios sisteminių pokyčių išlieka: 1. Priežiūros veiklos strateginis planavimas ir veiklos vertinimo rodiklių diegimas: dar trečdalis priežiūros institucijų savo esminę paskirtį, suvokia ir apibrėžia tik per veiklos funkcijų vykdymą (t. y. vykdyti priežiūrą (kontrolę), užtikrinti reikalavimų laikymąsi, įgyvendinti srities priežiūros politiką ir pan.), o priežiūros srities pažangą matuoja skaičiuodami nustatytų pažeidimų skaičiumi; 2. Rizikos vertinimo diegimas ir valdymas, kas užtikrintų efektyvesnį išteklių panaudojimą, patikrinimų naštos optimizavimą ir pan. 3. Aiškus ir sistemingas poveikio priemonių apskaičiavimo ir taikymo procesas; 4. Proaktyvus bendradarbiavimas su verslo naujokais, aktyvesnis metodinės pagalbos priemonių teikimas; 5. Reprezentatyvių verslo grįžtamojo ryšio (nuomonių tyrimų) priemonių organizavimas. Nepriklausomai nuo to, kad institucijos veiklą vykdo skirtingose veiklos srityse, jų vykdomi priežiūros procesai (rizikos vertinimas, patikrinimų planavimas ir vykdymas, poveikio priemonių taikymas ir pan.) iš esmės yra tapatūs. Tačiau kaip pastebi pačios institucijos, jos per mažai mokosi viena iš kitos, dalinasi ir perima gerąsias praktikas, neefektyviai išnaudoja pačių institucijų žinias, gebėjimus ir veiklos praktikas, taip siekiant sumažinant atotrūkį tarp stipresniųjų ir mažesne pažanga pasižyminčių institucijų. Siekiant atliepti aukščiau minimus iššūkius ir skatinti daugiašalį bendradarbiavimą ir vieningą požiūrį į priežiūros veiklos procesus ir priemonių taikymą, užtikrinant ne tik priežiūros kultūrą, bet ir naujovių įgyvendinimą, pačių priežiūros institucijų iniciatyva steigiamas ribotos civilinės atsakomybės ne pelno siekiantis juridinis

³ Daugiau apie Priežiūros institucijų veiklos pažangumo vertinimo tyrimo Švieslentė-2020 rezultatus <https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/verslo-prieziuros-politika/svieslente>

	asmuo - Priežiūros institucijų asociacija (toliau – PIA). PIA tikslas - telkti priežiūros institucijas ir priežiūros ekspertus bendrai veiklai, organizuoti ir skatinti priežiūros institucijų ir specialistų bendradarbiavimą bei savitarpio paramą. Numatomos trys veiklos kryptys: gerosios praktikos sklaida, priežiūros naujovių skatinimas ir profesionalumo didinimas. Pagrindiniai šios projekto iniciatoriai: Aplinkos apsaugos departamentas, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir Lietuvos transporto saugos administracija. Šiai dienai PIA steigimo iniciatyvą palaiko ir norą dalyvauti asociacijos veikloje yra išreiškusios 14 priežiūros institucijų. Steigiamasis PIA susirinkimas planuojamas 2022 m. lapkričio 14 d., kuriame bus pasirašoma asociacijos steigimo sutartis, tvirtinami įstatai, renkama valdyba. Remiantis PIA įstatų projektu, PIA veiklos kryptis ir strategiją užtikrins 3 metų kadencijai išrenkama 5 narių Valdyba, įskaitant ir Valdybos pirmininką. PIA veiklos planą įgyvendins ir veiklą administruos samdomas Direktorius. Aukščiausias valdymo organas – visuotinis narių susirinkimas. 2. Priežiūros institucijos, norinčios tapti asociacijos nariais, remiantis aukščiau minėtu LR biudžetinių įstaigų įstatymo 3 str. 3 d., turi gauti savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimą jungtis į asociaciją. Todėl būtinas Vyriausybės sprendimas dėl pritarimo jungtis ir dalyvauti PIA veikloje toms priežiūros institucijoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė.
II. Siūlomos priemonės	Prašymus jungtis į Priežiūros institucijų asociaciją Vyriausybei yra pateikusios: Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Konkurencijos taryba, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija. Vyriausybė įgyvendina šių institucijų savininko teises ir pareigas. Ryšių reguliavimo tarnyba šiuo metu susilaiko nuo stojimo į Asociaciją. Nutarimo projektu, remiantis LR biudžetinių įstaigų įstatymu 3 str. 3 d., suteikiamas pritarimas šioms priežiūros institucijoms dalyvauti PIA veikloje.
III. Priemonių kaštai	Priėmus Nutarimo projektą papildomų biudžeto lėšų nereikės. Priežiūros institucijos dalyvavimo PIA veikloje kaštus planuoja padengti iš institucijoms skiriamų valstybės biudžeto asignavimų ar pajamų įmokų. Numatytas vienkartinis stojamasis įnašas 500 eurų ir metinis narystės mokestis 3500 eurų.
IV. Nauda visuomenei	PIA įgalintų tikruosius naudos gavėjus, t.y. priežiūros institucijas, pačioms atlikti tarpusavio koordinacinę, gerosios praktikos dalinimosi ir mokymo(si) funkcijas, ieškoti bendrų sprendimų, įgyvendinti naujoves, didinti specialistų kompetenciją ir profesionalumą. Tokiu būdu PIA prisidėtų prie ūkio subjektų priežiūros ekosistemos gerėjimo Lietuvoje, išnaudojant pačių institucijų žinias ir gebėjimus, sumažindama atotrūkį tarp stipriųjų ir silpnųjų institucijų. Taip pat mažintų riziką, jog sumažėjus politiniam dėmesiui ūkio subjektų priežiūrai, jos gerėjimas nesustotų. PIA veikloje numatomas ne tik priežiūros institucijų vadovų bendradarbiavimas, bet ir būtų įtraukiami kitų veiklos funkcijų darbuotojai ir specialistai skirtingose institucijų organizaciniuose

	lygmenyse. Siekiama jau egzistuojantį dvišalį ar trišalį priežiūros institucijų bendradarbiavimą paversti daugiašaliu. Veiklos bus įgyvendinamos įvairiais formatais: mokymai, konferencijos, diskusijų susitikimai, praktinės dirbtuvės, pažangos apdovanojimai, Online platforma (teminių bendruomenių būrimas, patirčių biblioteka ir e-learning platforma). Tokiu būdu priežiūros institucijų dalyvavimas PIA prisidės ne tik prie gerųjų praktikų analizės ir diegimo per bendradarbiavimo tinklą, bet ir prie verslo priežiūros srities pažangos, institucijų valdysenos, viešųjų administracinių paslaugų kokybės gerėjimo. Taip pat taikant pažangias ir efektyvias priežiūros priemones, tobulins verslo priežiūros institucijų veiklą įvairiose srityse (rizikos vertinimas, vienodo standarto konsultavimas, komunikacija su prižiūrimais subjektais, bendradarbiavimas su kitomis institucijomis).

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas per Teisės aktų informacinę sistemą nebus derinamas. Nutarimo projektas parengtas gavus priežiūros institucijų prašymus dėl teisės jungtis į priežiūros institucijų asociaciją.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Projekto valdymo skyriaus (vedėja Raminta Krulikauskienė, tel. 8 687 16 239, el. paštas [el. paštas raminta.krulikauskiene@eimin.lt](mailto:raminta.krulikauskiene@eimin.lt)) projektų vadovė Kristina Lieponė (tel. 8 660 93 367, el. paštas kristina.liepone@eimin.lt) ir Verslo aplinkos departamento (direktorius Tomas Urban, tel. 8 605 73 442, el. p. tomas.urban@eimin.lt) Verslo priežiūros politikos skyriaus (vedėjas Aidan Kuolas, tel. 8 616 17 128, el. p. aidas.kuolas@eimin.lt) patarėja Lina Rumčikienė (tel. 8 659 43 503, el. p. lina.rumcikiene@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2022 m. spalio 14 d. prašymo dėl teisės jungtis į priežiūros institucijų asociaciją kopija, 1 lapas.
3. Konkurencijos tarybos 2022 m. spalio 17 d. prašymo dėl teisės jungtis į priežiūros institucijų asociaciją kopija, 1 lapas.
4. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2022 m. spalio 19 d. prašymo dėl teisės jungtis į priežiūros institucijų asociaciją kopija, 1 lapas.
5. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2022 m. spalio 24 d. prašymo dėl teisės jungtis į priežiūros institucijų asociaciją kopija, 1 lapas.
6. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos 2022 m. lapkričio 8 d. prašymas dėl sprendimo turėti teisę VATESI jungtis į steigiamą Priežiūros institucijų asociaciją kopija, 3 lapai.
7. Priežiūros institucijų asociacijos steigimo pristatymas, 4 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

Kristina Lieponė, tel. 8 660 93 367, el. paštas kristina.liepone@eimin.lt

Lina Rumčikienė, tel. 8659 43 503, el. paštas lina.rumcikiene@eimin.lt